

ČUMIDLO A FUJTAJBLÍCI SE ŠKOLÁKY

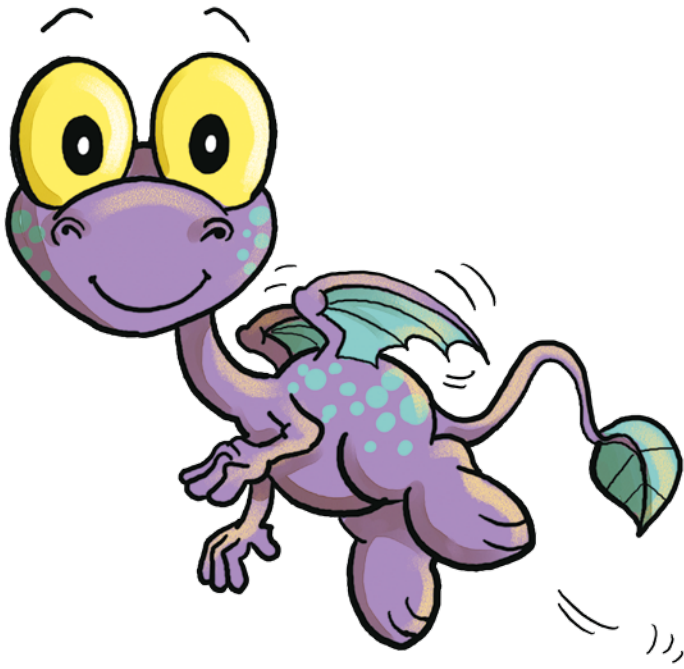

Hynek Klimek

bambóok

Ilustrace
Zdeňka Študlarová

bamb**oo**k

O ČUMIDLU ZE ŠUMAVSKÉHO JAVORNÍKU

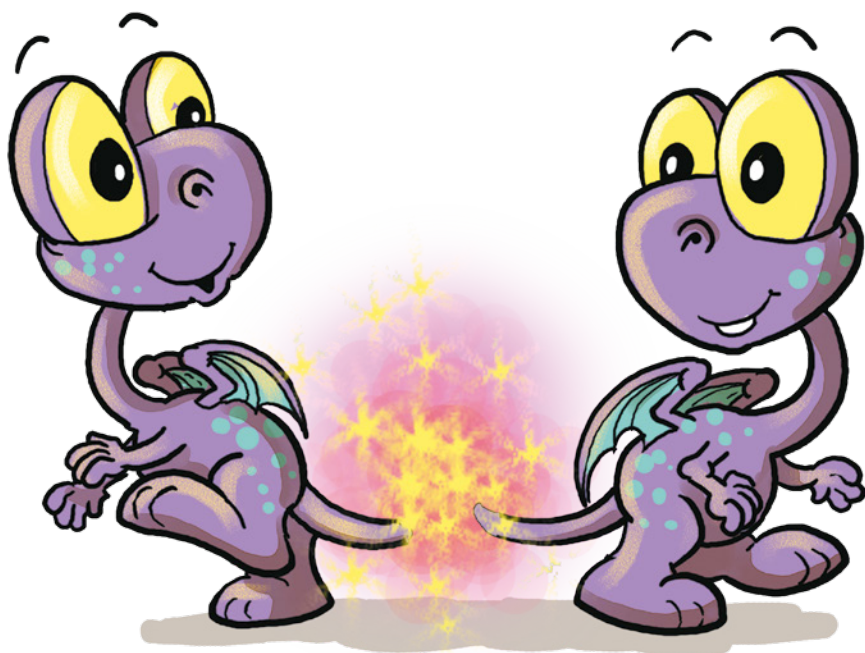
Na Šumavě na hoře Javorník žije zvláštní strašidlo, čumidlo. Vypadá jako malý dráček s velikánskýma očima. Co čumidlo dělá? Upřeně zírání, prostě čumí. Objevuje se tehdy, když někdo dělá, co se dělat nemá, a ono zjistí, že by mělo zasáhnout. Zkuste si představit, že děláte něco takového, o čem sami víte, že byste to dělat neměli, a na jednou zjistíte, že vás přitom někdo pozoruje.

Určitě znejistíte a je vám to velice nepříjemné. Patrně chvíli váháte, co byste měli udělat. Většina takto pozorovaných jistě raději zanechá počínání, kterým se zabývali, a pokusí se zmizet z dohledu sledujícím očím. Když přistižený s tím, co dělal, přestane, čumidlo se tím obvykle uspokojí a nechá ho být. Je spokojené, že zjednálo nápravu, a to, co vidělo, dál neřeší.

Jestliže si ale pomyslí, že by přistiženého provinilce mělo pozorovat a čumět na něj dál, udělá to. Když se někdo odhodlá k němu přiblížit, popoletí o stejný kus vzadu a čumí dál. I nejodvážnější z čumidlem pozorovaných pochopitelně posléze znejistí. Marně se totiž snaží odhadnout, co čumidlo nakonec udělá, až se vynadívá a dál se mu už nebude chtít jen tak čumět.

Nikdo nemůže vědět, jestli se k němu potom třeba nerozletí a nekousne ho. Anebo jestli nepřivolá většího draka. Možností, co by mohlo provést, si lze v nejistotou zjitřené mysli vymyslet nepřeborné množství.

Utéct se před ním nedá. Ani mu třeba ujet autem, když k němu s čumidlem v patách doběhnete. Pokud se o to někdo pokusí, ozve se náhle zvuk podobný zvuku při prasknutí nafukovacího balónku. Namísto jednoho čumidla tam rázem jsou čumidla dvě. Ve vypjatých situacích se totiž čumidlo dokáže zdvojit. A obě tato čumidla jsou rovnocenná. Znají, umějí, dokážou a dělají to samé. Zdvojují se však jen zcela výjimečně. Potřebují k tomu mít opravdu pádný důvod, aby to udělala. Množení pro ně patrně není nic příjemného.

Udělat to navíc může jen hrstka původních čumidel, rozestá v různých končinách světa. Jejich namnoženiny ne. Pokud by tomu tak bylo, nepochybně by čumidly byla úplně zaplněná celá zeměkoule. Patrně by jich už bylo více než lidí, protože na rozdíl od nich mají čumidla danou časově neomezenou dobu existence a k namnožení by si u lidí mohla najít nepřeborně důvodů.

Stejně jako jinde i na Javorníku po zdvojení původní čumidlo zůstává a druhé, namnožené, následuje sledovaného. Může se k tomu třeba i na chvilku udělat neviditelným, jak to dokážou všechna strašidla, a nepozorovaně se k němu vetřít kupříkladu do zmíněného auta anebo kamkoliv jinam. Odcestuje s ním a později se mu opět objeví na očích a čumí na něj dál.

Ani v noci si nikdo nemůže být před čumidlem jistý. Patrně nikdy nespí, anebo někdy možná odpočívá, ale nikdo z lidí neví kdy. Objevuje se v jakoukoliv denní i noční dobu. Za tmy čumidlo vidět není, ale jeho oči ano. Když čumí, ve tmě světélkují.

Zaměřuje se zejména na ty, kdo dělají nějakou neplechu v lese, třeba kradou dřevo. Čumí i na ty, kteří kopou do hub, jež neznají. Dělávají to většinou děti, ale nezřídka i dospělí. Jen tak pro pochybnou zábavu, anebo proto, že si o těchto houbách myslí, že jsou jedovaté. I ty ale přece do přírody patří, na rozdíl od hlupáků, kteří toto nevědí. Proto se jim může stát, že houbaření jim čumidlo náležitě znechutí a odradí je i od dalšího pobytu v lese, když nevědí, jak se v něm mají chovat. Objevuje se ale i kdekoliv jinde, když to uzná za vhodné a potřebné.

Místní dobře znají, co čumidlo dovede, a umějí toho v případě potřeby využít. Kupříkladu když jejich děti zlobí a napomínání nepomáhá, aby se zklidnily. Takže vyjdou před chalupu anebo zavolají otevřeným oknem:

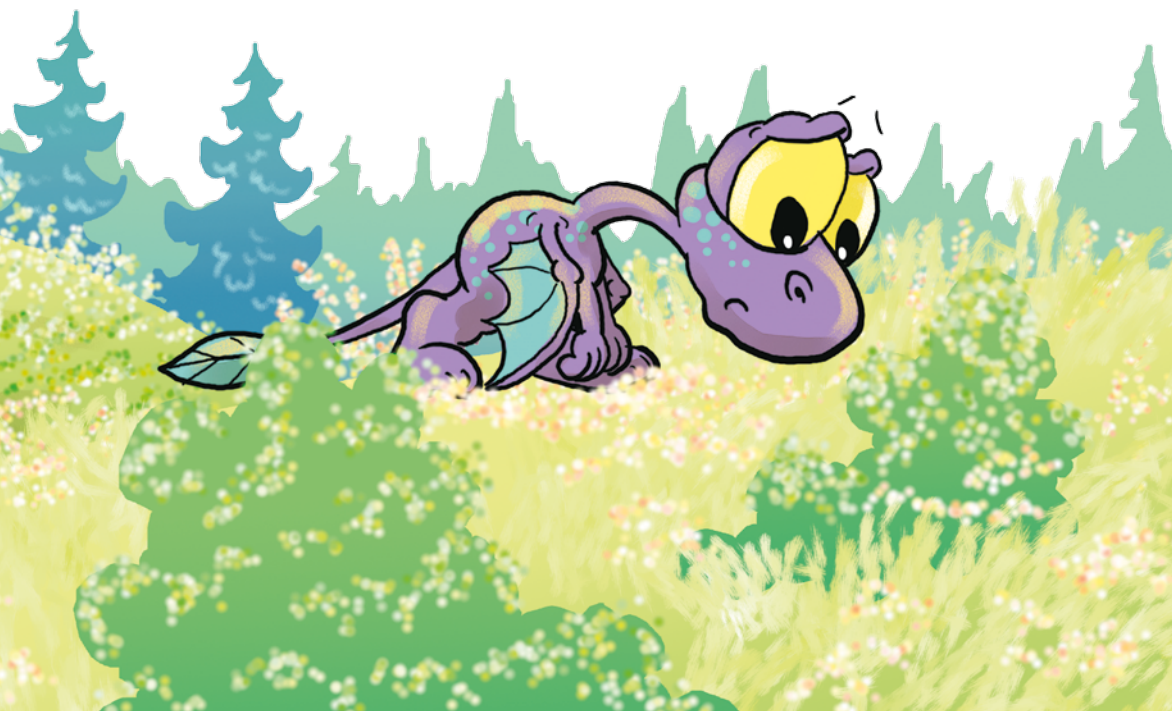
„Čumidlo, pojd' se podívat, jaké tady máme zlobidlo!“

A čumidlo se zanedlouho objeví, na zlobivé dítě upře své velikánské oči a čumí a čumí. Obvykle nemusí čumět dlouho, než vystrašené dítě zlobit přestane.

Čumidlo z Javorníku se nepodařilo odradit od toho, co dělá, jen v případě harvestoru. To je velikánský moderní stroj na kolech, který je v současnosti využíván k těžbě dřeva, a zůstávají po něm v lesích i velikánské holiny. Čumidlo dospělo k závěru, že ani tohle se nedělá, jenomže na harvestor a člověka, který seděl v jeho kabině a harvestor ovládal, čumělo marně. V kácení stromů je nezastavilo. Člověk v kabině harvestoru ani v nejmenším nedbal na to, že na něj čumidlo čumí, a vůbec si toho nevšímal.

Čumidlo se urazilo, na nějaký čas se stáhlo do ústraní a přestalo se objevovat. Jenomže zklamání ho po nedlouhém čase přebolelo. Dospělo k závěru, že některé stroje i jiné věci, třeba zbraně, které lidé vymýšlejí, jsou strašlivější než strašidla, a ta tak proti nim nic svést nemohou. Přestalo trucovat a již se zase objevuje jako dřív. Ono by mu to u ostatních strašidel ani neprošlo, že zahálí, nedělá, co má. Od čeho vůbec na světě je?

JAK NA ŠKOLE V PŘÍRODĚ CHYSTALI CESTU ODVAHY

Do hotelu na Javorník přijeli na týdenní pobyt ve škole v přírodě žáci ze třetí třídy jedné základní školy z Prahy – Vinohrad. Byla mezi nimi čtveřice kamarádek, které se jmenovaly Kristýna, Klára, Veronika a Alena, ale říkaly si Kikina, Klárina, Verína a Alína. Na vysvědčení sice mívaly jen pár dvojek a z většiny předmětů jedničky, ale třídní učitelka o nich říkala, že jsou tedy „pěkně povedený čtyřlístek“.

Při vyučování totiž občas nedávaly pozor, špitaly si mezi sebou, třebaže je učitelka rozsadila, aby neseděly spolu a nevyrušovaly ostatní. Vyřešily to tak, že si, aby si toho vyučující pokud možno nevšimla, posílaly psaníčka se vzkazy, které si klidně mohly říci o přestávce. Tu a tam jim to nevyšlo a učitelka psaníčka, nad kterými vrtěla hlavou, zachytila. O přestávkách někdy dováděly natolik, že je musela napomínat. Poznámky v žákovských knížkách ale pomáhaly jen dočasně.

Mezi jejich spolužáky byla trojice kamarádů, o kterých třídní učitelka nejednou prohlásila, že patří do stejného pytle jako ony. Co se prospěchu týká, rovněž patřili ve třídě mezi lepší, avšak stejně jako zmíněný čtyřlístek děvčat občas ve škole zlobili. Jmenovali se Daniel, Pavel a Lukáš a říkali si Dany, Pája a Luky. S děvčaty nekamarádili.

Na Javorníku, o kterém spisovatel Karel Klostermann tvrdil, že je z něj nejkrásnější rozhled z celé Šumavy, vystoupili školáci na rozhlednu, jejíž stavbu doporučoval. Zavítali i k rotundě svatého Antonína a podnikli několik výletů do okolí. Podívali se i na nedaleký hrad Kašperk a do Kašperských Hor.

Jako tradiční „bojovku“ na zakončení školy v přírodě měli její účastníci poslední večer před odjezdem projít cestu odvahy. Vydat se na ni měli za tmy jeden po druhém s odstupem jedné minuty. Její trasa byla zvolena tak, že žáci s baterkami měli kolem sochy spisovatele Karla Klostermanna, stojící naproti hotelu, projít vzhůru po silniče kolem tří menších chalup a odbočit pěšinou k cestě, vedoucí přes cíp lesa ke kapliče svatého Antonína.

Tam na ně bude čekat učitelka s učitelem. U nich se měli postupně všichni shromáždit a společně pak sejít svahem, který v zimě slouží lyžařům jako sjezdovka. V hotelu měla pro případ, že by někdo ze školáků nedošel k cíli a předčasně se vrátil, čekat zdravotnice. Nepředpokládali však, že by se tak stalo. Vždyť určitě nikdo si nebude chtít udělat před spolužáky ostudu, která by se s ním jistě táhla až do příštího školního roku a možná ještě déle.

Zejména děvčatům se moc nechtělo vydat se za tmy na zhruba čtvrt hodinový výšlap, i když si na cestu mohla

posvítit baterkami. Otevřeně přiznat, že se bojí, ale nikdo ze žáků nechtěl, aby se mu ostatní neposmívali, že je strašpytel a srab.

„A co když mi baterka přestane cestou svítit?“ zkusila Kristýna najít problém, který by mohl vést učitele ke změně rozhodnutí o vyslání žáků na cestu odvahy.

„Tak si baterky musíte před cestou prohlédnout, aby se vám to nestalo. Pokud je neupustíte na zem, při čemž by se mohly rozbít, svítit nepřestanou. Jestli někdo zjistí, a to můžete udělat ještě dnes po večeři, že má v baterce slabé baterie, tak si je zítra může koupit. Jdeme do Stachů a tam je v některé prodejně určitě budou mít. Kdyby náhodou neměli, já mám s sebou dost náhradních. Tomu, kdo je bude potřebovat, je milerád poskytnu.

A kdyby snad někdo z vás byl takové nemehlo, že baterku opravdu upustí a rozbije, jednoduše zůstane stát tam, kde je, a počká, až ho dojde ten, kdo jde za ním. Dojdou pak ke kapličce společně. V takovém případě to budu tolerovat. Ale varuji vás před tím, aby někdo z vás zkusil švindlovat a o rozbití nebo poruše baterky lhal. Minimálně by za to byla snižená známka z chování na vysvědčení,“ zareagoval přísně učitel.

Druhý den šli cestou s turistickou značkou vedoucí většinou lesem do Stachů, kde si měli prohlédnout zejména roubené chalupy, jichž je tam celá řada, a také tam rostou přímo na náměstí hříby koloděje, čímž jsou Stachy proslulé.

Kristýna již předchozí večer před spaním měla nápad, který si nyní cestou ještě promýšlela. Posléze usoudila, že je dokonalý, a hned za tepla se rozhodla seznámit s ním kamarádky.

Jedné po druhé špitla, že jim musí sdělit něco nesmírně důležitého. Nechaly se tedy předejít všemi, kteří kráčeli do té doby za nimi, až zůstaly z celého houfu poslední. Udržovaly si mírný odstup, aby nikdo neslyšel, co si budou povídat.

„Heleďte, mně to od té chvíle, co nám řekli o té poťapané cestě odvahy, šrotovalo v hlavě, jak by se nad tou šíleností dalo vyžrát. A mám to! Úča slíbila, že si budeme moct vybrat, v jakém pořadí za sebou půjdeme. Já vím, že už jsme si řekly, že půjdeme jedna za druhou. Chci jenom potvrdit, že to tak uděláme. Já půjdu první a risknu to s tou baterkou.

Ne že bych ji tam někde cestou rozbila, tak pitomá nejsem. Vyndám z ní ale jednu z baterií. Pro jistotu ji zahodím a počkám, až mě dojde ta z vás, která půjde za mnou a bude svítit. Nemyslím si sice, že by si učitel dovolil prohledávat mi kapsy, ale jak se říká, jistota je jistota.

Spojíme se u toho lesa. Shodly jsme se přece, že dojít k němu bude brnkačka, ale nejhorší bude projít přes něj. Tak tam na kraji na sebe počkáme a půjdeme přes něj společně. Účovi jednoduše řeknu, že jsem zakopla a baterka mi spadla, otevřela se a baterie se z ní vysypaly. Potmě že jsem je nenašla a musela jsem počkat, až mě některá z vás dojde.

Potom jste mě postupně došly jedna po druhé a zapojily se do hledání, ale jednu z baterií jsme nemohly najít. Když nás tři, které jsme tam už byly a hledaly, došla poslední z nás, vzdaly jsme pátrání a došly spolu ke kapličce.

Tomu přece musí uvěřit, a když se neprořekneme a nebudeme se o tom už dál bavit, tak na to, že jsme švindlovaly, nemůže přijít. Mně už se to jednou s baterkou stalo, že mi spadla a baterie se vysypaly. Nárazem se totiž uvolnilo to víčko vespod, které je šroubovací, a otvorem pod ním se dávají do baterky baterie. Takže mám vyzkoušené,

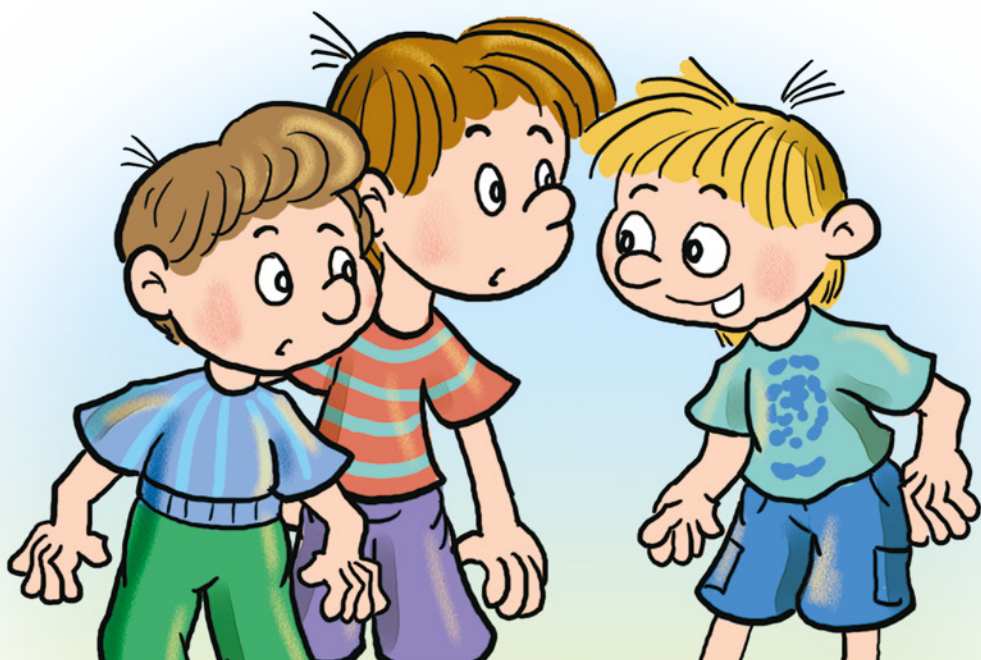
že se to tak může stát,“ představila Kristýna kamarádkám svůj vychytralý plán.

Byly tak zabrané do Kristýnina líčení, jak by to s cestou odvahy měly provést, že si nevšimly, že pozadu za ostatními zůstává i Daniel. Neslyšel sice všechno, co si povídaly, ale přece jen něco z toho zaslechl a mohl si domyslet, co chtějí udělat. Bez meškání to pověděl dvojici svých kamarádů.

„To je teda hustý! To těm slípkám účomilkám nemůžeme nechat projít jen tak, když to víme!“ rozhořčil se Pavel.

„Žalovat na ně nebudeme, to by bylo pod úroveň, ale pořádně to těm podvodnicím osladíme!“ prohlásil Lukáš, jistý si souhlasem obou dvou ostatních.

Netrvalo jim dlouho, než vymysleli, jak nápad čtyřlístku jejich spolužaček využijí ke svému vlastnímu prospěchu. Rozhodli se, že se vynasnaží dostat do pořadí na cestu odvahy těsně před dívčí čtyřlístek. V lese si pak na děvčata počkají a pořádně je vystraší.

Z postelí na pokoji v hotelu sundají prostěradla, nacpou je do igelitových tašek, ty schovají za pomník Karla Klostermanna a vezmou si je cestou. V lese s prostěradly přehozenými přes hlavu na spolužačky vyběhnou a budou kvílet jako duchové. Po vystrašení děvčat si tašky s prostěradly schovají v lese a ráno pro ně jeden z nich anebo všichni tři ještě před budíčkem dojdou.

Neubránili se smíchu při představě, jak budou vyděšené spolužačky ječet a pištět. Dohadovali se, kam se asi rozutečou, a barvitým představám se smáli ještě víc. Ostatní spolužáci nevěděli, čemu se tak smějí, ale neprozradili to žádnému.

Ještě se domluvili, jak vysvětlí učiteli zdržení a to, že přišli pohromadě. Ten, který vyjde první, mu měl říct, že pocítil nutnou potřebu jít na záchod, a tak se zdržel, než si v lese ulevil. Druhému, který se tam s ním sešel, se v botě shrnula ponožka, a tak si musel vyzout botu a ponožku si srovnat, a než s tím byl hotový, došel je třetí, který šel nejrychleji.

Pokud by vystrašené holky ječely tak, že to bude slyšet až ke kapliče, mohli by říct, že je zaslechli a vrátili se, aby zjistili, co se jim stalo. Že jim chtěli pomoci, kdyby potřebovaly, ale už je tam nezastihli. Dalo se předpokládat, že vyděšené holky nepoběží dál lesem ke kapliče, ale prchnou zpátky k hotelu.

JAK DO CESTY ODVAHY ZASÁHLO ČUMIDLO

Poslední večer na škole v přírodě vyšel vytoužený záměr s pořadím, přesně jak si čtyři děvčata a tři chlapci přáli. Podle plánu obou skupinek vše pokračovalo až k lesíku. Jedni ani druzí však netušili a ani tušit nemohli, že tam jim jejich záměry naruší čumidlo.

Přilákalo ho to, že zahlédlo, jak se po setmění od hotelu vydává jedna postava za druhou, svítí si na cestu baterkami a míří k lesu na svahu nad hotelem a potom ke kapliče. Už když se tři z postav v lese zastavily, shlukly se a nepokračovaly dál jako všechny předchozí, Čumidlo si pomyslelo, že je na tom něco divného. Když potom totéž kousek od trojice, která se schovala v lese, udělaly čtyři další, nabylo jistoty, že něco nebude tak, jak by patrně mělo být.

A po chvíli se v tom ujistilo. Trojice kluků v prostěradlech vyběhla na čtveřici děvčat, sotva se sešla. Hnala se k nim a kvílela ostošest. Jejich spolužačky se samozřejmě vylekaly, a jak kluci předvíдали, začaly ječet a pištět.

„Támhle je ještě další strašidlóóó!“ vynikl náhle nad směsicí výkřiků děvčat a rádobý strašidelné kvílení kluků vřískot vyděšené Aleny a rázem změnil situaci.

Světélkující oči, hledící na ně z lesa nad cestou, neviděla jenom ona, ale zahlédli je i kluci, které její výkřik přiměl rozhlédnout se. Ve tmě oči vypadaly obrovské a i klukům se jevily ukrutně nebezpečné. Rázem si přestali hrát na duchy a začali ječet také.

Svorně se všichni rozeběhli zpátky k hotelu, ne po cestě, ale rovnou dolů svažitou loukou, aby byli co nejdřív v bezpečí. Za kluky vlála prostěradla, která zpočátku všichni tři vlekli s sebou. Jak vypadala, když s nimi Daniel a Lukášem doběhli do hotelu, škoda povídat. Pavel doběhl bez prostěradla. Na svahu ho zahodil, aby se mu nepletlo pod nohy a nepřekáželo mu v běhu. Mohl tak před strašidlem prchnout ze všech nejrychleji. Do hotelu doběhl jako první.

„Paní učitelko! Paní učitelko! Neviděli jste tady někdy naši paní učitelku?“ křičel, když se prohnal kolem výčepu a nahlédl do klubovny, kde nebyla.

Krátce za ním se přiřítily dva další, zjevně neméně vyděšení kluci, a za nimi, jedno po druhém, ječící děvčata. Z těch se však nikdo další nezdržoval hledáním učitelky, ale hnali se rovnou do horního patra k pokojům. V jejich patách s malým odstupem vlétlo cosi podobné ptáku a zamířilo za nimi. Shůry hned nato zaznělo bouchání dveří a křik vylekaných školáků poté už dolů nedoléhal tak hlasitě. Patrně se všichni uchýlili do pokojů.

„Viděls to? On je honí nějaký netopýr!“ prohodil starší muž, sedící nad půllitrem piva, ke svému společníkovi.

„Viděl, ale to přece nebyl netopýr! Bylo to něco většího. Nějaká koroptev nebo bažant anebo něco jiného, ale netopýr určitě ne,“ usoudil jeho společník.

To již ale nahoru do patra spěchala servírka, která vy-lekané školáky zahlédla také a samozřejmě spatřila i to, před čím utíkali. Za chvíli se však vrátila a udiveně krou-tila hlavou.

„Na chodbě nic není a ti kluci i holky jsou na pokojích a nechtěli mi otevřít, protože se bojí, aby jim tam ten pták nevletěl. Prý ho tam ale v jednom ani druhém pokoji ne-mají. Je tedy ovšem záhada, kam zmizel. V té chodbičce před pokoji ani na schodišti se nemá kam schovat a dveře do všech ostatních pokojů jsou zavřené,“ řekla přítom-ným.

„A vy jste se do nich nepodívala, jestli se tam třeba nějak nedostal?“ otázal se jeden z hostů.

„Copak by si pták mohl otevřít dveře a potom je za sebou zase zavřít?“ namítla.

„Být já na vašem místě, tak bych se tam šel přece jen znovu přesvědčit, jestli se do některého z těch prázdných pokojů nedostal. Třeba u něj byly otevřené dveře a nara-zil do nich, až se za ním zabouchly. Kdyby vletěl dovnitř, klidně mohl,“ rozumoval další z přítomných.

Servírku to znejistilo, a tak se tam šla podívat znovu. Zjistila jen to, že kluci i děvčata zůstávají zavřeni ve svých pokojích. Z obou bylo slyšet vzrušené rozhovory, avšak přes zavřené dveře nebylo zřetelně rozumět o čem. Dalo se to však snadnou uhodnout. Servírka tedy opatrně na-hlédla postupně do všech ostatních pokojů, ale v žádném z nich tajemného ptáka ani nic jiného podezřelého nevi-děla. Vrátila se dolů a přítomným, čekajícím na její návrat s netajenou zvědavostí, sdělila výsledek svého pátrání.